

CIVILINĖS SAUGOS SIGNALAI IR REKOMENDACIJOS GYVENTOJAMS, KAIP REIKIA ELGTIS

IŠGIRDUS MINĖTUS SIGNALUS

Gyventojų, valstybės ir savivaldybės institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų darbuotojų informavimas apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją (įvykį) yra vienas svarbiausių civilinės saugos ir gelbėjimo sistemos uždavinių. Lietuvos Respublikoje yra nustatyti 8 civilinės saugos signalai, t. y.

ĮSPĖJAMASIS GARSINIS SIGNALAS:

Signalas pavadinimas	Signalas reikšmė	Rekomendacijos gyventojams
	Įspėjamoju, pulsuojančiu 3 min. trukmės garsiniu signalu gyventojai perspėjami apie artėjančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos grėsmę, perspėjimo sistemos patikrinimo ar pratybų metu. Atsižvelgiant į įvykio mastą, signalas gali būti perduodamas ūkio subjektų vadovų, savivaldybių administracijų direktorių sprendimu. Jeigu nelaimė didelė, šį signalą skelbia Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas.	<ul style="list-style-type: none">• nedelsiant įsijunkite radiją ar televizorių;• išklauskite pranešimo;• griežtai vykdykite rekomendacijas.

Radiacinis pavojus

Balsu skelbiamas signalas, įspėjantis apie realų ar gresiantį radioaktyviosios taršos pavojų atitinkamoje teritorijoje. Šis signalas skelbiamas ne vėliau kaip 3 min. nuo įspėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios per valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų garsines avarinio signalizavimo sistemas, elektronines sirenas, nacionalinius, regioninius ir vietinius transliuotojus. Atsižvelgiant į įvykio mastą, signalas gali būti perduodamas ūkio subjektų vadovų, savivaldybių administracijų direktorių sprendimu. Jeigu nelaimė didelė, šį signalą skelbia Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas.

- atidžiai išklausykite pranešimo;
- griežtai laikykitės rekomendacijų;
- pasirūpinkite stabiliojo jodo preparatais (kalio jodidu arba kalio jodatu), jei buvo toks nurodymas;
- jei liekate namie, sandariai uždarykite langus, orlaides, uždenkite dūmtraukius, vėdinimo ir kitas angas. Duris uždenkite storu audeklu, jei yra galimybė, eikite į artimiausią slėptuvę.

Jeigu nurodyta evakuotis, pasiimkite:

- pirmosios medicinos pagalbos vaistinėlę, reguliariai vartojamų vaistų;
- dokumentus (pasą, gimimo ir santuokos liudijimus, atestatą, diplomą, nuosavybės dokumentus);
- pinigus, kreditines korteles, vertybinius popierius, brangenybes;
- šeimynines relikvijas;
- maisto 2-3 dienoms;
- reikalingų drabužių (pagal sezoną);
- tualetinius reikmenis;
- asmenines apsaugos priemones;
- nešiojamąjį radijo imtuvą, žibintuvėlį, atsarginius elementus, žiebtuvėlį.

Išeidami iš namų:

- užsidėkite respiratorių arba užsiriškite burną vatos ir marlės raiščiu;
- išjunkite dujas, elektros prietaisus, užsukite vandens sklendes;

Cheminis pavojus

Balsu skelbiamas signalas, įspėjantis apie realų ar gresiantį cheminės taršos pavojų atitinkamoje teritorijoje. Šis signalas skelbiamas ne vėliau kaip 3 min. nuo įspėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios per valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų garsines avarinio signalizavimo sistemas, elektronines sirenas, nacionalinius, regioninius ir vietinius transliuotojus. Atsižvelgiant į įvykio mastą, signalas gali būti perduodamas ūkio subjektų vadovų, savivaldybių administracijų direktorių sprendimu. Jeigu nelaimė didelė, šį signalą skelbia Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas.

- jei gyvenate kaime, suvarykite gyvulius į tvartą, sandariai uždarykite duris, sandariai uždenkite šulinius;
- užterštoje vietovėje nelieskite daiktų plikomis rankomis.

- jei esate lauke, stenkitės kuo skubiau išeiti iš užterštos zonos. Eikite civilinės saugos specialistų nurodyta kryptimi.

Jei esate namie:

- uždarykite duris, langus, orlaides, uždenkite dūmtraukius, vėdinimo ir kitas angas, sudrėkinkite rankšluosčius ar audeklo gabalus ir jais užkimškite durų apačią;
- langus ir duris sandariai apklijuokite lipnia juosta, uždenkite šulinius.

Jei ketinate evakuotis:

- pasiimkite dokumentus, pinigų, maisto 2–3 dienoms, reikalingų medikamentų;
- apsivilkite drabužiais, nepraleidžiančiais vandens, apsiaukite guminius batus;
- išjunkite elektros prietaisus, užsukite vandens, dujų sklendes;
- išeidami iš namų, užsidėkite respiratorių arba užsiriškite burną vatos ir marlės raiščiu;
- į slėptuvę ar kitas nurodytas patalpas eikite statmenai vėjo kryptčiai, atviromis vietomis, venkite aukštos žolės, tankiai apsodintų vietų;
- nesislėpkite žemumose, rūsiuose, tuneliuose.

Katastrofinis užtvindymas

Balsu skelbiamas signalas, įspėjantis apie katastrofinio užtvindymo grėsmę dėl galimos avarijos Kauno hidroelektrinėje. Šis signalas skelbiamas Kauno miesto, Kauno, Šakių, Jurbarko, Šilutės rajonų gyventojams, savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms, ūkio subjektams, kuriems gresia tiesioginis užtvindymas, ne vėliau kaip 3 min. nuo įspėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios per įvardintų savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų garsines avarinio signalizavimo sistemas, elektronines sirenas, nacionalinius, regioninius ir vietinius transliuotojus. Atsižvelgiant į įvykio mastą, signalas gali būti perduodamas ūkio subjektų vadovų, savivaldybių administracijų direktorių sprendimu. Jeigu nelaimė didelė, šį signalą skelbia Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas.

- atidžiai išklauskite pranešimą ir vykdykite nurodymus.

Potvynio pavojus

Balsu skelbiamas signalas, įspėjantis apie potvynio grėsmę dėl polaidžio ar intensyvių liūčių pakilus upėse vandens lygiui iki pavojingos ribos. Šis signalas skelbiamas ne vėliau kaip 3 min. nuo išpėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios per valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų garsines avarinio signalizavimo sistemas, elektronines sirenas, nacionalinius, regioninius ir vietinius transliuotojus. Atsižvelgiant į įvykio mastą, signalas gali būti perduodamas ūkio subjektų vadovų, savivaldybių administracijų direktorių sprendimu. Jeigu nelaimė didelė, šį signalą skelbia Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas.

- pasirūpinkite savo turtu, namais, gyvuliais;
- namuose sukelkite daiktus kuo aukščiau, įrenginių (mechanizmų) metalines konstrukcijas patepkite tepalu;
- apsirūpinkite plaukiojimo priemonėmis, gumine avalyne;
- turėkite ne mažiau kaip 10-čiai parų ilgai negendančių maisto produktų, medikamentų, geriamojo vandens, degtukų, žvakių, žibalinų lempų, malkų, mobiliojo ryšio telefoną, radijo imtuvą.

Jei nutarėte evakuotis:

- prieš palikdami namus, užsukite vandens, dujų sklendes, išjunkite elektrą;
- pasiimkite dokumentus, pinigus, vertybinius popierius, brangenybes, būtiniausius daiktus, maisto produktų, medikamentų;
- užrakinkite duris, uždarykite (užkalkite) langus.

Uragano pavojus

Balsu skelbiamas signalas, įspėjantis apie artėjantį hidrometeorologinį reiškinį, galintį sukelti ekstremaliąją situaciją. Šis signalas skelbiamas ne vėliau kaip 3 min. nuo įspėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios per valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų garsines avarinio signalizavimo sistemas, elektronines sirenas, nacionalinius, regioninius ir vietinius transliuotojus. Atsižvelgiant į įvykio mastą, signalas gali būti perduodamas ūkio subjektų vadovų, savivaldybių administracijų direktorių sprendimu. Jeigu nelaimė didelė, šį signalą skelbia Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas.

Jei nutarėte evakuotis:

- jei gyvenate kaime, suvarykite gyvulius į tvartus, uždarykite tvartų, namų duris, langus, langines, sutvirtinkite pastatų stogus;
- išjunkite elektros prietaisus ir dujas;
- turėkite nešiojamąjį radijo imtuvą;
- būkite kuo toliau nuo langų;
- jei uraganas užklupo lauke, nestovėkite po aukštais medžiais, prie elektros linijų;
- audros metu nesinaudokite mobiliuoju telefonu;
- jei esate mieste, slėpkitės gyvenamųjų namų laiptinėse, kitose priedangose.

Oro pavojus

Skelbiamas visiems gyventojams, kai kyla tiesioginė priešo užpuolimo grėsmė. Skelbiamas tik Krašto apsaugos ministerijos sprendimu.

- atidžiai išklausykite informaciją ir vykdykite nurodymus;
- eidami į slėptuvę pasiimkite, medikamentų, nešiojamąjį radijo imtuvą, tualetinius reikmenis;
- jei liksite namie, imkitės apsaugos priemonių: lipnia juosta ar kt. apklijuokite langų stiklus, užtraukite užuolaidas, įsiveskite į vidų savo šunis, kates ir t.t., persikelkite į kambarį be langų (jei toks yra).

Perspėjimo sistemos patikrinimas

Balsu skelbiamas signalas, įspėjantis apie vykdomą perspėjimo sistemos patikrinimą. Šis signalas skelbiamas taip pat ir kai įvyksta nesankcionuotas sirenų įjungimas. Jis skelbiamas ne vėliau kaip 3 min. nuo įspėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios per valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų garsines avarinio signalizavimo sistemas, elektronines sirenas, regioninius ir vietinius transliuotojus.

Gyventojai gali būti perspėjami ir informuojami ne tik įjungus sirenas, bet ir panaudojant šiuolaikinę korinio transliavimo (*angl.* Cell Broadcast) technologiją, siunčiant trumpuosius pranešimus į gyventojų mobiliuosius telefonus.

Parengta pagal Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos rekomendacijas